

Коломийчук Н.М.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

N.Kolomyychuk PhD in Economics,
Associate Professor of the Department of Finance

Коломийчук Н.М.

к. э. н. доцент кафедры финансов

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СТАНОВЛЕННІ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

В умовах сьогодення в Україні актуального значення набуває фінансовий контроль з боку органів державної влади та управління за законністю формування й обґрунтованістю використання фінансових ресурсів, спрямування їх на соціально-економічний розвиток країни.

За своєю економічною суттю державний фінансовий контроль – різновид фінансового контролю, спрямований на дотримання законності, фінансової дисципліни, доцільності та ефективності при формуванні, розподілі, використанні та відчуженні активів, що належать державі.

Він є невід’ємним і важливим складником державного регулювання економіки, оскільки покликаний забезпечити цей процес достовірною інформацією про використання господарюючими структурами фінансових ресурсів, про ефективність здійсненого регулювання та наявність відхилень від встановлених норм, які перешкоджають формуванню, цільовому та ефективному використанню державних фінансових ресурсів, а також дає змогу вжити необхідні заходи для блокування негативних явищ і профілактики їх на майбутнє.

Державний фінансовий контроль виступає з одного боку необхідною умовою ефективності управління фінансами, а з іншого - є однією із завершальних стадій управління ними. Так само, як і фінанси

є основою будь-якої сфери суспільної діяльності і в той же час відбивають їх матеріальну результативність, так і державний фінансовий контроль є процесом, на якому реально виявляється весь процес руху фінансових ресурсів, починаючи від стадії формування фінансових ресурсів, необхідних для початку здійснення діяльності у будь-якій сфері, і закінчуючи одержанням фінансових результатів цієї діяльності.

Державний фінансовий контроль, взагалі, явище універсальне, він застосовується у різних сферах суспільного життя.

Державний фінансовий контроль лише тоді виконує відведену йому роль, якщо ґрунтуватиметься на наступних принципах:

- незалежності фінансового контролю, як невід'ємного атрибута демократії та обов'язкового елемента управління державними фінансовими ресурсами;
- законності, об'єктивності, поєднання державних, регіональних і приватних інтересів;
- повноти охоплення об'єктів контролем, яка досягається завдяки вибірковій перевірці певних сегментів підконтрольних об'єктів;
- розподілу контрольних повноважень, який передбачає розмежування функцій ініціювання та виконання фінансового контролю між суб'єктами контролю;
- збалансованості контрольних дій, що передбачає узгодженість їхньої внутрішньої та зовнішньої спрямованості й забезпечує рівновагу фінансового контролю;
- превентивності контрольних дій, тобто дій, які носять попереджувальний характер, завдяки яким досягається завчасне здійснення контролю з метою запобігання виникненню суттєвих відхилень фактичного стану фінансової діяльності від встановлених норм;

- відповідальності, що передбачає відповідальність контролюючих суб'єктів за ефективність функціонування системи фінансового контролю та господарюючих суб'єктів за наслідки контрольних дій.

В умовах глобальних економічних перетворень перед контролюючими органами держави постають все нові і нові завдання, серед яких збалансування бюджетних систем, гармонізація впливу функціонально різних органів державного фінансового контролю на темпи і пропорції зростання основних макроекономічних показників. Отже, проблеми удосконалення та посилення державного фінансового контролю залишаються актуальними і сьогодні, адже реформування системи контролю має не тільки важливе соціально-економічне значення, а й відіграє провідну роль у становленні демократичного суспільства.